

شماره: ۵۲۴۵۸۱/۱-۹
تاریخ: ۱۳۹۵/۱۰/۴
پست:
طبقه بندی:

آیین نامه شیوه رسیدگی و اجرای آراء کمیسیونهای استانی و ملی جبران خسارت ناشی از بازداشت

در اجرای ماده ۲۶۱ قانون آیین دادرسی کیفری و بنا به پیشنهاد وزیر دادگستری " آیین نامه شیوه رسیدگی و اجرای آراء کمیسیونهای استانی و ملی جبران خسارت ناشی از بازداشت "؛ به شرح مواد آتی است.

فصل اول: تعاریف

ماده ۱- اصطلاحات و عبارات به کار برده شده در این آیین نامه دارای معانی ذیل می باشد:

- الف - قانون: قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۴ و اصلاحات و الحاقات بعدی.
- ب - آیین نامه: آیین نامه شیوه رسیدگی و اجرای آراء کمیسیونهای استانی و ملی جبران خسارت ناشی از بازداشت.
- پ - کمیسیون استانی: کمیسیون مقرر در ماده ۲۵۷ قانون.
- ت - کمیسیون ملی: کمیسیون مقرر در ماده ۲۵۸ قانون.
- ث - خسارت: ضرر و زیانهای ناشی از بازداشت اعم از مادی، معنوی و منافع ممکن الحصول، موضوع ماده ۱۴ قانون.
- ج - صندوق: صندوق موضوع ماده ۲۶۰ قانون.

فصل دوم: تشکیلات

ماده ۲ - کمیسیون استانی، برای رسیدگی به درخواست جبران خسارت بازداشت شدگان در حوزه قضایی استان تشکیل می شود و در صورت ضرورت یا تشخیص رئیس قوه قضائیه دارای شعب متعدد خواهد بود.

شماره: ۵۲۴۵۸/۱-۹
تاریخ: ۱۳۹۵/۱۰/۴
پست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

- ماده ۳ - کمیسیون استانی، متشکل از سه عضو اصلی و به تعداد لازم عضو علی البدل است و از بین قضات دادگاه تجدیدنظر استان تعیین می شوند. با سابقه ترین عضو به عنوان رئیس انتخاب خواهد شد. کمیسیون فوق دارای یک دفتر می باشد که متشکل از مدیر و به تعداد لازم کارمند به تعیین رئیس کل دادگستری استان خواهد بود.
- ماده ۴ - کمیسیون ملی، برای رسیدگی به اعتراض نسبت به آرای کمیسیون استانی در دیوان عالی کشور تشکیل می شود و در صورت نیاز با تشخیص رئیس قوه قضائیه دارای شعب متعدد خواهد بود. کمیسیون فوق دارای سه عضو اصلی و به تعداد لازم عضو علی البدل است و متشکل از رئیس دیوان عالی کشور یا یکی از معاونان به عنوان رئیس کمیسیون و دو نفر از قضات دیوان عالی کشور خواهد بود. همچنین، کمیسیون مذکور دارای یک دفتر می باشد که متشکل از مدیر و به تعداد لازم کارمند به تایید رئیس دیوان عالی کشور خواهد بود.
- ماده ۵ - قضات کمیسیون ملی و کمیسیون استانی توسط رئیس قوه قضائیه تعیین می شوند.
- ماده ۶ - عضویت قضات در کمیسیون ملی و کمیسیون استانی حسب مورد منوط به ابقاء ابلاغ آنان در دیوان عالی کشور و دادگاه تجدیدنظر استان مربوط می باشد. همچنین، عضویت در کمیسیون های فوق مانع فعالیت آنان در دیوان عالی کشور و دادگاه تجدیدنظر استان به عنوان قاضی نخواهد بود.
- ماده ۷ - صندوق زیرنظر وزیر دادگستری اداره می شود. این صندوق دارای مدیر و به تعداد لازم کارمند است.

فصل سوم: شیوه رسیدگی

ماده ۸ - درخواست جبران خسارت باید حاوی موارد زیر باشد؛

- الف - نام، نام خانوادگی، نام پدر، سن، شغل، میزان تحصیلات، وضعیت تأهل، تابعیت، مذهب، شماره شناسنامه، شماره ملی، تلفن همراه، پست الکترونیکی، کد پستی و نشانی دقیق متقاضی
- ب - شعبه بازداشت کننده و شعبه صادرکننده قرار منع تعقیب یا رأی برائت قطعی.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره: ۵۳۴۵۸۱۱-۹
تاریخ: ۱۳۹۵/۱/۲۴
پوست:
طبقه بندی:

- پ - مدت بازداشت، میزان و نوع خسارات وارده.
- تبصره - تصویر مصدق قرار منع تعقیب یا رأی برائت باید به ضمیمه اوراق مزبور ارسال گردد. همچنین، چنانچه متقاضی مدارکی داشته باشد می تواند به ضمیمه ارسال نماید.
- ماده ۹ - درخواست اعتراض به رأی کمیسیون استانی باید حاوی موارد زیر باشد:
- الف - در مورد شخص بازداشت شده، مشخصات معترض به شرح مقرر در بند الف ماده ۸ آیین نامه و در مورد صندوق مشخصات صندوق.
- ب - شماره و تاریخ دادنامه معترض عنه و تصویر مصدق آن.
- پ - جهات اعتراض و دلایل.
- تبصره - معترض می تواند دلایل و مدارک خود را ضمیمه درخواست نماید.
- ماده ۱۰ - درخواست جبران خسارت و اعتراض به رای صادره از کمیسیون استانی از طریق سامانه خدمات الکترونیک قضایی به دفتر کمیسیون ذیربط ارسال می گردد. چنانچه به هر دلیل امکان ارسال آن به نحو الکترونیکی ممکن نباشد، به طریق مقتضی دیگر ارسال می گردد. در این صورت، دفتر کمیسیون مربوط مکلف است درخواست های رسیده را ثبت کند و رسیدی با قید تاریخ، روز، ماه و سال به متقاضی تحویل دهد.
- تبصره ۱ - درخواست باید دارای امضا یا معادل معتبر آن در سامانه الکترونیکی باشد.
- تبصره ۲ - وصول الکترونیکی درخواست جبران خسارت و اعتراض به سامانه خدمات الکترونیک قضایی، تاریخ اقامه دعوی محسوب و مراتب از طریق پیامک به اطلاع متقاضی می رسد که به منزله رسید است. مدیر دفتر پس از تکمیل پرونده باید آن را فوراً در اختیار کمیسیون مربوط قرار دهد.
- ماده ۱۱ - مهلت اعتراض به رای کمیسیون استانی از جانب شخص بازداشت شده یا صندوق ظرف ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ رای کمیسیون مذکور است.

- ماده ۱۲ - کمیسیون ذیربط به نوبت به پرونده‌های مطروحه رسیدگی نموده و در صورت نیاز دستور تعیین وقت و دعوت از متقاضی و نماینده صندوق را صادر می‌کند. عدم حضور آنان مانع از رسیدگی و اتخاذ تصمیم نمی‌باشد.
- ماده ۱۳ - در صورت عدم رعایت شرایط مقرر در مواد ۸ و ۱۰ آیین نامه، حسب مورد مدیر دفتر کمیسیون استانی یا ملی ظرف دو روز نقایص را به متقاضی اطلاع می‌دهد و از تاریخ ابلاغ به مدت ده روز به او مهلت می‌دهد تا نقایص را رفع نماید. چنانچه در مهلت مقرر اقدام به رفع نقص ننماید، مراتب توسط مدیر دفتر به رییس کمیسیون مربوط جهت اتخاذ تصمیم منعکس می‌گردد.
- ماده ۱۴ - ابلاغ تصمیمات و آرای کمیسیون استانی و کمیسیون ملی و سایر اوراق مربوط مطابق آیین نامه نحوه استفاده از سامانه های رایانه ای یا مخابراتی انجام می‌گیرد.
- ماده ۱۵ - موارد رد اعضاء کمیسیون استانی و کمیسیون ملی، همان است که در قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی آمده است.
- ماده ۱۶ - جلسات کمیسیون استانی و کمیسیون ملی با حضور اکثریت اعضاء تشکیل می‌شود و صدور رأی با نظر اکثریت اعضا صورت می‌گیرد. نظر اقلیت باید به طور مستدل در صورت مجلس ادرج گردد.
- تبصره - چنانچه به هر علت از جمله رد اعضاء کمیسیون، جلسه از اکثریت بیفتد، عضو علی‌البدل جهت تکمیل اعضاء کمیسیون، جانشین عضو اصلی خواهد بود.
- ماده ۱۷ - رأی کمیسیون استانی و کمیسیون ملی باید مستند و مستدل بوده و حسب مورد مشتمل بر میزان خسارت باشد.
- تبصره ۱ - کمیسیون استانی و کمیسیون ملی در چارچوب درخواست متقاضی رسیدگی و رأی معتضی صادر می‌نمایند.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره: ۹-۵۲۴۵۸۱-۱
تاریخ: ۱۳۸۵/۱/۴
پیوست:
طبقه بندی:

تبصره ۲ - اگر رأی کمیسیون حاکی از درج حکم یا عذرخواهی در جراید باشد، مفاد آن برای انتشار به یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار ملی یا محلی ارسال خواهد شد.

ماده ۱۸ - رأی صادره در چهار نسخه تنظیم می‌گردد. دفتر ضمن ثبت آن در سامانه رایانه ای که توسط مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه ایجاد می‌گردد، نسخه‌ای از رأی را در پرونده ذی‌ربط کمیسیون مربوط بایگانی می‌کند و نسخه‌ای از آن را به متقاضی و صندوق و نسخه دیگر برای ضبط در پرونده اصلی ارسال می‌کند.

ماده ۱۹ - رفع هر گونه ابهام و اجمال از رأی با کمیسیون صادر کننده رأی است.

ماده ۲۰ - قضات کمیسیون استانی و کمیسیون ملی در جهت انجام وظایف می‌توانند اطلاعات، اسناد و اوراق مورد نیاز را از مراجع قضایی، وزارتخانه‌ها، مؤسسات، شرکتهای دولتی و مؤسسات عمومی غیردولتی مطالبه نمایند. مراجع مزبور مکلفند نسبت به انجام خواسته کمیسیون‌ها اقدام و نتیجه را اعلام نمایند. عدم پاسخ به موقع و بدون عذر موجه تخلف محسوب و متخلف به مراجع رسیدگی مربوط معرفی می‌شود.

تبصره ۱ - اطلاعات، اسناد و مدارک سری و به کلی سری با موافقت رئیس قوه قضائیه قابل مطالبه خواهد بود.

تبصره ۲ - کمیسیون مربوط در صورت اقتضا جهت بررسی موارد مقرر در ماده ۲۵۶ قانون می‌تواند پرونده مربوط را مطالبه یا مراتب را از مرجع قضایی مربوط استعلام کند. مرجع مذکور موظف است ظرف حداکثر یک ماه در اجرای خواسته کمیسیون مذکور اقدام نماید. در صورتی که پرونده در جریان رسیدگی بوده یا به هر علت امکان ارسال پرونده وجود نداشته باشد، بدل مفید آن ارسال می‌گردد.

فصل چهارم: اجرای رأی

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره: ۹-۵۳۴۵۸۸۱-۱
تاریخ: ۱۳۹۵/۱۰/۴
پیوست:
طبقه بندی:

ماده ۲۱- پس از صدور دستور اجرا توسط رئیس کمیسیون مربوطه، دفتر مکلف است نسخه ای از آن را جهت اجرا به وزیر دادگستری ابلاغ نماید. چنانچه مفاد رأی مبتنی بر پرداخت خسارت باشد حداکثر ظرف ده روز جهت پرداخت به صندوق اعلام می شود و در سایر موارد مطابق رأی کمیسیون اقدام می شود.

ماده ۲۲- آرای قطعی کمیسیون ها مبنی بر لزوم جبران خسارت متقاضی توسط صندوق بدون صدور اجراییه، اجرا می گردد.

ماده ۲۳- صندوق در صورت وجود اعتبار مکلف است حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ اعلام کمیسیون نسبت به پرداخت خسارت اقدام نماید.

مدیر صندوق مکلف است مبلغ خسارت مورد حکم را به طریق مقتضی به حساب اعلامی متقاضی واریز نماید. وزارت دادگستری حساب بانکی مخصوص در اختیار صندوق قرار خواهد داد.

ماده ۲۴- در صورتی که رأی برائت یا منع تعقیب صادره مبتنی بر یکی از اعلل مندرج در ماده ۲۵۹ قانون باشد، کمیسیون پس از صدور رأی به لزوم جبران خسارت می تواند مراتب را به وزیر دادگستری منعکس تا پس از اجرای رأی کمیسیون، در راستای اجرای ماده قانونی مذکور اقدام نماید.

فصل پنجم: سایر مقررات

ماده ۲۵- منابع صندوق از محل بودجه کل کشور در ردیف بودجه وزارت دادگستری منظور می شود. در صورت کسری بودجه، رئیس صندوق به وزیر دادگستری اطلاع خواهد داد تا در بودجه سال بعد منظور گردد. مدیر صندوق مکلف است گزارش سالیانه آراء صادره و مبالغ آن را جهت تنظیم بودجه سنواتی به وزیر دادگستری ارائه دهد. در سایر موارد که اجرای آیین نامه مستلزم تامین بودجه می باشد، دولت مکلف است در اجرای ماده ۵۶۷ قانون اعتبارات مورد نیاز اجرایی را در ردیف مستقل در بودجه سالیانه قوه قضائیه پیش بینی و درج نماید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره: ۵۲۴۵۸۱/۹
تاریخ: ۱۳۹۵/۱۰/۴
پیوست:
طبقه بندی:

ماده ۲۶ - در صورتیکه هر یک از کمیسیون ها در رسیدگی به شکایت، تخلف قاضی را مشاهده نماید، می تواند مورد را به دادسرای انتظامی قضات اطلاع دهد.

ماده ۲۷ - مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه مکلف است برای کمیسیون ملی و کمیسیون استانی با رعایت بخش نهم آیین دادرسی کیفری (دادرسی الکترونیک) سامانه الکترونیکی مورد نیاز را ایجاد کند.
این آیین نامه در ۲۷ ماده و ۹ تبصره در تاریخ ۹۵/۱۰/۹ به تصویب رئیس قوه قضائیه رسید.

۹۵/۱۰/۹ صحت دارد
صادق آملی لاریجانی